

Vážení sousedé,

je tady konec školního roku, děti vyrážejí na prázdniny a většina z nás, dospělých, na zaslouženou dovolenou. Abyste měli na koupališti či na horách co číst, připravili jsme pro vás nové číslo Zpravodaje. Jsem moc rád, že za těch pár let, kdy jej vydáváme, se stal neodmyslitelnou součástí našeho obecního života. S napětím čekáme, co nového přinese a sám ho začínám číst od konce, protože tam je vždy fejton od Petra Švendy.

Uplynulé měsíce byly - jak jinak - plné událostí. Alespoň u některých bych se rád zastavil. V letošním roce se nám podařilo obnovit tradiční Vítání občanů, které u nás proběhlo naposledy v prosinci 1992. Bohužel nejde přivítat všechny, kteří se od té doby narodili, museli jsme proto začít od nějakého data. Bylo rozhodnuto, že vítání zahájíme dětmi, narozenými v roce 2015. Velké poděkování za přípravu tohoto hezkého zvyku patří zastupitelce Marcele Kuchyňkové, která připravila společně s účinkujícími bohatý doprovodný program pro tento slavnostní okamžik. Všem, na které se nedostalo, se omlouvám a věřím, že to pochopí.

V minulém čísle Zpravodaje jste obdrželi dotazníky, mapující zájem o zahradní kompostéry a mnozí z vás tento zájem projeвили. Před několika dny jsem dostal zprávu, že dotace bude vypsána v září. Na podkladě vašeho zájmu jsme připraveni žádost podat. Doufám, že v roce 2017 už budeme všichni kompostovat v nových kompostérech.

Když už jsem u dotací, tak letos se nám poměrně daří peníze z dotačních titulů získávat. Zatím jsme se dostali na částku necelý milion korun (hřbitov, knihovna, hasiči, rodinná politika, koncert Stabat Mater, pořízení územního plánu, hřiště na minikopanou). Hodí se poblahopřát

našim skautům, kteří již několikátý rok po sobě sami úspěšně žádají o dotace z JMK a získávají tak prostředky pro svoji činnost.

Bohužel jsme již asi po čtvrté nebyli úspěšní se žádostí o dotaci na vybudování víceúčelového hřiště u školy. Potvrdilo se, že nejméně průhledné je přidělování dotací na rozvoj materiální základny pro sport, které má na starost Ministerstvo školství. Snad se i tam nakonec podaří zajistit, aby neúspěšní žadatelé se to nejen dověděli, ale také se dověděli, proč nebyli úspěšní. Na štěstí tento stav je jen na Ministerstvu školství a tak přejí paní ministryni, aby se jí situaci podařilo zlepšit. Po osmi letech co uplynuly od vypracování projektu, jsme se rozhodli, že situaci budeme řešit sami, protože je nemyslitelné, aby škola a obec naší velikosti neměla zázemí pro sportovní vyžití nejen dětí, ale i dospělých. Považujeme to za jednu z priorit, svědčí o tom také, že jsme tuto neděli otevřeli zrevitalizované travnaté hřiště se zázemím pro minikapanou.

Na jiném místě Zpravodaje se dočtete, že naše děti získaly pro křtinskou školu evropský titul Ekoškola. K tomuto vynikajícímu úspěchu blahopřeji dětem i jejich pedagogům.

Jen velmi krátce k soutěži Vesnice roku. Získali jsme letos hned dvě ocenění: "Zlatou cihlu" za revitalizaci Zámeckého parku (toto ocenění patří ovšem hlavně Školnímu lesnímu podniku). Je to již třetí ocenění v kategorii stavebních aktivit a potvrzení faktu, že to u nás děláme dobře. Druhým oceněním je "Diplom za vzorně vedené kroniky", Ten je hlavně skvělou vizitkou a oceněním práce našeho kronikáře pana Dr. Zdeňka Opletala, který se o ni vzorně stará již skoro čtvrt století. Klobouk dolů a děkujeme. Vám, kteří jste se podíleli na prezentaci patří také velký dík. Děláme to hlavně pro sebe a pro lidi, kteří k nám jezdí. Z komise zaznělo, že kdyby bylo mistrovství Evropy v Modré stuze (společenský život), získáme jistě mistrovský titul. Jenže Modrou stuhu nelze vyhrát opakovaně.

Během prázdnin nás čekají velké úpravy v MŠ a ZŠ, proběhne kompletní rekonstrukce vytápění (havarijní stav kotlů) a výrazné stavební úpravy ve školce, kterélepší prostředí pro naše nejmenší. Optimalizací vytápění se dostaneme na 25% úsporu za energie.

Přejí všem hezké prožití léta.

Váš starosta

O B E C

Upozornění.

V poslední době se objevují v našem okolí jednotlivci i organizované skupiny, které se pokoušejí parazitovat na naší důvěřivosti. Chci vás varovat před různými podomními obchodníky a šejdři, kteří se snaží dostat do vašich domácností pod jakoukoliv záminkou. Pokud chce někdo nabízet v obci své služby, musí se především ohlásit u nás na úřadě a prokázat se osvědčením, že je oprávněn uvedené služby poskytovat. Věřte, že když bude vše v pořádku, dozvíte se to obvyklými způsoby, zejména obecním rozhlasem. Pokud se přesto někdo takový u vás objeví, nic mu neslibujte, nic nepodepisujte, neukazujte žádné doklady a rozhodně nikoho nepouštějte do domu. Tímto způsobem vás mohou dostat do velmi nepříjemné situace. Starosta.

Jubilanti

V následujících měsících oslaví životní jubilea tito naši spoluobčané:

Červenec

Vítězslav Hošek, Stanislav Klíma, Milan Machač, Jan Packa,
Ludmila Pražáková

Srpen

Alena Hubeňáková, František Kocman, Jaroslav Popelka,
Jarmila Perglerová (Santini), Jindra Tarnovská, Jaroslav Vyhnaň

Září

Věra Drápelová, Marie Gricová, František Gric, Karel Kocman,
Anna Koukalová, Antonín Loukota, Danuše Ondráčková,
Pavla Říhová, Hana Vašíčková, Milena Vyhnaňová,
Irena Vyroubalová (Santini)

Říjen

Marie Bischofová, Marie Dlesková, Jitka Dürerová, Eva Gricová,
Zdeněk Gric, Stanislav Kmenta (Santini)

Přejeme jim pevné zdraví a radost ze života.

Vítání občánků

Před několika dny proběhla v obřadní síni městysu obnovená slavnost vítání nově narozených občánků. Po šestadvacetileté pauze se slavnosti zúčastnilo šest novopečených Křtiňáčků, kteří se narodili v loňském roce. Obec je tímto symbolickým gestem přijala do svého středu. Přejme jim i sobě, aby byli jednou hrdi na to, že svět pro ně začal právě ve Křtinách. Až z nich vyrostou naši dospělí spoluobčané, přvezmou po nás to, na co nám už nebudou stačit síly. Dobře si je prohlédněte. Možná, že mezi nimi zahlédnete i nového křtinského starostu. Kdo ví.

Redakce

A my ostatní, co jsme se přivítat nestihli, sejďeme se v létě o hodech a přivítáme se navzájem.

*Jak s oblibou říkával můj dědeček - muzikant:
dáme si do trombóna.
Pozn. red.*

Pytlový sběr

tříděného odpadu proběhne v následujícím období v těchto termínech:

21. července, 18. srpna, 15. září, 13. října, 10. listopadu.

Co je lepší?

Nedávno jsem dostal e-mail od vedoucího odboru životního prostředí v Blansku, že jim přišla stížnost od jedné paní, že jsme jí nevysekali třiceticentimetrový pásek trávy před jejím domem.

Tak mne napadlo obejít úřad a vyfotit namátkou pár upravených obecních ploch, které mají lidé u svých domů a které na své náklady udržují. Co je k tomu vedlo? Nejspíše chtějí mít kolem sebe hezké prostředí a jsou pro to ochotni něco udělat.

Chtěl bych poděkovat všem, kteří dobrovolně upravují okolí svých domů. Bohužel nejde prezentovat všechny dobré příklady a všem, na které se nedostalo, se proto omlouvám. Pokud najdete jiný pěkný příklad, rádi jej v některém příštím čísle zveřejníme.

Starosta

ŠKOLA

Den dětí na ZŠ a MŠ Křtiny

Ve středu 1. 6. 2016 jsme společně s našimi žáky oslavili Den dětí. Pedagogové školy připravili pro své žáky zábavnou pouť plnou stanovišť se

zajímavými úkoly. Za jejich splnění žáci získávali body, které si na stánku proměnili za různé sladkosti. Na závěr Dne dětí sehráli žáci 8. a 9. třídy zápas v přehazované s pedagogy školy. Soutěžící družstva byla povzbuzována jak žáky školy, tak i skupinou roztleskávaček z řad učitelek. Věřím, že jsme společně

prožili příjemný usměvavý den a navodili tak přicházející letní náladu.

RNDr. Petr Lukáš, ředitel školy

Ekoškola

Sláva, získali jsme titul Ekoškola! Že nevíte, co je Ekoškola? Ekoškola je mezinárodní vzdělávací program, jehož hlavním cílem je, aby žáci snižovali ekologický dopad školy na životní prostředí a zlepšili prostředí ve škole a jejím okolí. Určitě nejsme jediná škola v okrese, která se může tímto titulem pyšnit, ale v nejbližším okolí zdobí zelená vlajka Ekoškoly jenom tu naši.

Chtěli byste vědět o něco víc? Tak tedy uplynulé dva roky pracoval náš Ekotým podle programu, v němž žáci sami analyzovali školní prostředí z pohledu ekologie, plánovali, co by se dalo zlepšit a ve spolupráci s učiteli a provozními zaměstnanci se o toto zlepšení taky sami snažili. Prostřednictvím veliké nástěnky a školního rozhlasu informovali své spolužáky s cílem zapojit postupně celou školu a do budoucna i rodiče a možná celou obec. Ne vše se podařilo, ale audit, který byl ve škole v dubnu, dopadl výborně, a tak jsme ve středu 15. června vyrazili do Prahy k převzetí titulu.

Ekotým posílený panem ředitelem a panem starostou se v prostorách Senátu PČR nejprve setkal s panem senátorem Regecem a pak už jeho zástupci zamířili do Hlavního sálu Valdštejnského paláce k slavnostnímu předávání titulu a vlajky, které jsme přebrali z rukou paní senátorky Baudyšové. Potom jsme si prohlédli prostory

Senátu, chvíli pozorovali senátory při hlasování o zákonech, podívali se na Karlův most a Staroměstské náměstí a vydařený výlet jsme zakončili v Mořském světě, kde jsme mohli obdivovat množství zajímavých vodních živočichů.

Doufáme, že získání prestižního titulu Ekoškola povede k širšímu zapojení našich žáků do projektu, a tím k posílení ekologického myšlení a chování nejen dětí, ale i dospělých občanů Křtin.

Napsala Mgr. Ivana Majerová, člen Ekotýmu

Jsem na ně pyšný

Minulý týden jsem doprovodil děti z naší školy do Prahy, kde v Senátu slavnostně převzaly evropský titul Ekoškola. Ráno v šest jsme nastoupili do minibusu pro dvacet osob a vyrazili směr Praha. Zaparkovali jsme před Senátem, kde dle domluvy na nás čekal pan senátor Josef Regec, rozdělili jsme se na dvě části, menší skupinka slavnostně přebírala titul a druhá měla s panem senátorem na programu prohlídku budovy Senátu. Děti se také, jako hosté, zúčastnili zasedání senátu a také návštěvy kantýny (dle dětí tam zas tak levno nebylo, nevím, já jsem tam nebyl). Převzali jsme ocenění, před senátem se rozloučili s panem senátorem, který se o nás staral opravdu vzorně, nastoupili do minibusu a přešli do holešovického Podmořského světa.

Vraceli jsme se všichni dobře naladěni, jen mně kručelo v žaludku, protože jsem si zapomněl doma svačinu. K večeru jsme v pořádku dorazili do Křtin. Děti se chovaly vzorně a byl jsem na ně pyšný. Jejich úspěch dělá Křtinám čest. Velké poděkování patří také pedagogům a panu řediteli za práci s dětmi při získání tohoto prestižního ocenění.

František Novotný

130 let SDH KŘTINY

V letošním roce oslaví Sbor dobrovolných hasičů Křtiny 130. výročí svého založení. Jde o nejstarší fungující spolek ve Křtinách, požívající zaslouženou úctu spoluobčanů. Po celou dobu své existence se podílí na ochraně obyvatel i jejich obydlí před řaděním přírodních živlů a na odstraňování škod. Ve zbývajícím čase se aktivně účastní veřejného života.

Požáry byly postrachem našich předků od nepaměti. Svítlo se otevřeným ohněm a střechy byly převážně doškové nebo šindelové, takže k neštěstí nebylo nikdy daleko. Vedle nepozornosti obyvatel podílely se na jejich vzniku také přírodní živly, ba i zlá vůle - žháři. Primitivní hasební prostředky obvykle nedokázaly oheň zastavit, takže se soustředily hlavně na snahu nedopustit rozšíření ohniska na další objekty. Když na některou střechu sedl ohnivý kohout, lidé strhávali ze sousedních domů došky pomocí trhacích háků a sekyr. K hašení ohně používali sudy a kožená vědra naplněná vodou. Podle brožury, která vyšla k 101. výročí Sboru v roce 1987, řídil akci zpravidla obecní kovář, který také požár ohlašoval voláním "hoří", v noci pak tlčením na okna a poplašným zvoněním.

Během staletí vracela se tato metla do Křtin s železnou pravidelností. Zachovala se nám celá řada zpráv o menších, či větších požárech a živelních katastrofách, které naši obec postihly v dobách dávno před založením Sboru:

- Rok 1310** - Zmíněná brožura říká, že podle záznamů zábrdovického kláštera došlo k prvnímu známému požáru v naší obci.
- 20.04.1611** - o půlnoci vypukl rozsáhlý požár, který zničil velkou část obce (viz *Zpravodaj 2011/1 pozn.red.*).
- 26.05.1844** - před půlnocí vypukl v domě kováře Mosera č. p. 25 požár, který v krátké chvíli zachvátil i skvostný křtinský kostel.

Při hašení obětavě pomáhali prostějovští poutníci a italští kameníci z Mramorky. Úsilí hasičů i dobrovolníků bylo však marné. Proud vody ze tří stříkaček přišly pozdě a zachránily pouze ambity. (viz *Zpravodaj 2014/2 - hasební práce u tohoto požáru nevedl ovšem kovář, který vyhořel jako první, ale kaplan Antonín Horský*).

Jaro 1874 - při dvou požárech vyhořelo 6 domů (viz *Zpravodaj 2014/2*). Brožura cituje poněkud nesrozumitelné napomenutí, které bylo následně zveřejněno: "... by náležitý pozor v příbytcích, též kromě nich se vchoval, by se obec před vypuknutím ohně uchránila a v pádu před ním, by každý občan vše patřící k uhašení ohně při ruce přichystaný měl."

19.06.1883 - povodeň, která zničila mimo jiné i historický farský mlýn. (Patrně nejrozsáhlejší povodeň v historii Křtin si vzala i jeden lidský život: devětačtyřicetiletý habrovský vdovec František Sehna! zemřel z důvodu "mrtvice následkem utopení při panujících povodni", pozn.red.)

Připočteme-li k tomu ještě řadu požárů v okolních obcích (například v Březině a Proseči v letech 1834, 1848, 1901) nepřekvapí, že koncem devatenáctého století začaly vznikat jednotky dobrovolných hasičů.

Založení sboru

Slavnostně, se všemi náležitostmi doby, byl v neděli, dne 11. července 1886 ustaven Sbor dobrovolných hasičů ve Křtinách. Předsedou sboru byl zvolen Ferdinand Wanjek, (*hostinský, jehož syn vyhořel o 12 let dříve, pozn.red.*), velitelem Josef Kubeš (*rovněž hostinský*), podvelitelem Antonín Pokorný. Členové výboru - F. Bílý, F. Špička, Ant. Kubeš, P. Pokorný. Po oficiální části slavnosti následovalo odpolední kulturní vystoupení "dítek školou povinných" a večer pak taneční zábava v hostinci p. Josefa Kubeše (*dnešní hospoda u Farlíků*).

O činnosti sboru v letech 1886 - 1945 se nám dochovaly jen střípky. Kronika hasičského sboru byla totiž v dubnu 1945 zničena požárem při náletu v domě pana F. Bílého ve Křtinách.

Záznamy obecní kroniky uvádějí:

Rok 1914 - vyhořela větší část obce,

18.05.1915 - vyhořely domy č.p. 43, 44, 45, 46,

Rok 1920 - byla uspořádána oslava u příležitosti 40. výročí založení sboru (dochoval se pamětní odznak), V témž roce byla zakoupena ruční stříkačka na dřevěném podvozku,

17.06.1929 - Křtiny postihla další velká povodeň, která zaplavila celé centrum obce.

10.04.1945 - následkem leteckého náletu hořely domy č. 24, 104 - pošta, kostel, hospodářské budovy p. Knechta, farská stodola, dům Františka Bílého, stolařství F. Bílého.

Nový rozmach a oživení činnosti sboru nastal po osvobození naší vlasti v roce 1945. Staří a přestárlí členové sboru postupně odcházeli, prováděl se nábor nových mladých. V roce 1945 čítá místní sbor 28 členů. Byla zajišťována činnost ve výcviku nových členů. Sbor se zapojil do budování naší obce po válečných událostech. Motorová stříkačka byla upevněna na pojízdný kovový podvozek, získali jsme nový požární vůz a začalo se uvažovat o postavení nové požární zbrojnice.

1. dubna 1951 na výroční členské schůzi byl zvolen nový výbor. Na další mimořádné schůzi bylo rozhodnuto o zakoupení karoserie zn. Feromen na hasičský vůz. Nedostačující finanční prostředky vedly k dobrovolné sbírce na chybějící částku. Peníze byly v témž roce z části vráceny členům, zbytek zůstal jako dar.

Každoročně se členové požárního sboru účastnili oslav 1. a 9. máje, žňových hlídek, požárních hlídek o tehdejších svatodušních svátcích, atd. Dobrovolní hasiči se na výzvu vyšších orgánů také zapojili do celostátního hlasování o zachování míru s ostatními občany naší obce (*brožura neuvádí, zda si hasiči mír s ostatními občany odhlasovali, ale asi ano, protože jsou dodnes mezi obyvatelstvem oblíbeni, pozn. red.*). Brigádníky se podíleli na polních pracích (žně a podzimní práce) a na zvelebení naší obce. Za tuto činnost byl požární sbor vždy vyzdvihován jako nejlepší složka v naší obci. Hlavním programem členů požárního sboru bylo provádět cvičení požárního družstva dle vydaných směrnic a osnov školení pro dobrovolné požární sbory, dále preventivní prohlídky v naší obci atd.

V roce 1953 přijalo Národní shromáždění ČSR zákon o Svazu požární ochrany. Tímto zákonem přechází starost o hmotné vybavení na státní orgán a jeho vykonavatelem se stal MNV. Byl schválen nový stejnokrojový řád a nové stanovy svazu. Došlo k přejmenování sboru na MJ SPO, byl zaveden nový, výstižnější název - místo hasič - požárník, provedena celková reorganizace dle správního území - okres - kraj (*v čem byl název požárník výstižnější, než hasič, věděli snad jen autoři brožury, později se SPO k označení hasič zase vrátil. Pozn. red.*). V té době MJ čítá 54 mužů a 2 ženy.

Vedle odborné činnosti se hasičský sbor věnoval kulturním aktivitám, byly pořádány plesy, tradiční ostatkové zábavy, rej masek po obci, maškarní plesy, přednášky ve školách, účast na branných dnech školní mládeže před ukončením školního roku. Z rozpočtu MNV byly pořizovány postupně potřebné hadice, pracovní stejnokroje, pracovní obuv a další potřebný inventář. Požárníci zajišťovali úpravu požární zbrojnice, stavěl se sušák na hadice. Kromě odborného školení dbala MJ o praktický výcvik mladšího členstva, dorostu a žáků a zapojovala se do všeobecně prospěšného socialistického budování. Kromě toho také prováděli členové opravu požárního vozidla, čištění studní, jímek, brigádnickou pomoc JZD, námětová cvičení v obci, okrsku, atd.

Dne 31. 8. 1961 proběhla oslava 75. výročí založení naší jednoty za účasti celého okrsku. Byla uskutečněna soutěž jednotlivých požárních družstev, výstavka dokumentů, přehlídka staré a nové požární techniky. Požárníci z Habrůvky předvedli požární útok se starou ruční stříkačkou, který sklidil velký ohlas mezi diváky. Jako obvykle následovala taneční zábava.

V roce 1963 se požární družstvo úspěšně zúčastnilo hašení požáru v Jedovnicích. Pokračovalo se ve výcviku požárního družstva na soutěži. Dále se připravovala nová místnost, bývalá garáž JZD ve dvoře MNV, jako požární zbrojnice. Přispěním lesního závodu jsme získali požární, vozidlo T 805 skříňová a staré vozidlo zn. Horch bylo vyřazeno a předáno na OIPO Blansko. Po dokončení úprav místnosti bylo provedeno přestěhování výzbroje a výstroje. V dalších letech jsme se stěhovali ještě několikrát, a proto jsme prostřednictvím MNV jednali s vyššími orgány o postavení samostatné požární zbrojnice. Prováděla se úprava okolí a průjezdu budovou MNV pro výjezd požárního auta, stavba sušáku na hadice. Pokračovala oprava motoru požárního vozidla T 805 - usazení nové skříňe, opravovala se požární stříkačka za pomoci požárního útvaru Adamovských strojírů.

V roce 1964 jsme se zúčastnili krajského námětového cvičení v Babicích - doprava vody na velkou vzdálenost s velkým stoupáním a to na kravín JZD v Babicích. Voda se čerpala z řeky Svitavy u zastávky ČSD. Na tomto cvičení se podíleli také naši členové PS, kde byli velmi dobře hodnoceni.

V srpnu 1977 byla naše obec postižena velkou bouří a průtrží mračen. Následkem deště byly zatopeny některé části obce, koupaliště, strojovna, dále množství domů, sklepů v obytných domech. Voda se hrnula od Bukoviny v potoku na Adamov, brala vše, co jí přišlo do cesty. Požárníci naší obce, a místní vojenský útvar obětavě celou noc i další den likvidovali následky přírodní katastrofy a zabezpečovali průjezd obcí. Jejich práce byla vyzdvížena a oceněna uznáním OV SPO v Blansku, MHV a obzvlášť potěšitelné byly děkovné dopisy občanů a řidičů, kterým jsme poskytli pomoc.

Po opravě budovy MNV byla místnost požární zbrojnice na nádvoří zrušena, takže bylo nutno vážně uvažovat o stavbě řádné požární zbrojnice. Stavba započala v roce 1979, v jejím průběhu odpracovali členové stovky brigádnických hodin a v r. 1982 byla nová požární zbrojnice slavnostně předána do užívání. KV SPO nás ocenil "Čestným uznáním za příkladnou práci v požární ochraně." V našem inventáři přibyla nová stříkačka PPS 12.

V roce 1988 nám byla přidělena Avie A30 z Blanska, v roce 2007 jsme od MV získali Avii A21 Furgon a v roce 2010 zakoupili Peugeot Boxer. Vedle tohoto provozního inventáře jsme v roce 2012 získali historický kousek, přenosnou motorovou stříkačku z let 1924-28, kterou se nám podařilo zprovoznit.

V současné době se sbor společně s ostatními spolky účastní aktivně organizace většiny kulturních akcí v naší obci. Naší největší společenskou akcí je spolupořadatelství tradiční hasičské pouti. V letošním roce se konal již 15. ročník. Pravidelně se ho účastní kolem 40 sborů z celého kraje. Ač se to nezdá, tak do pořadatelství této „půldenní akce“ je zapojeno poměrně značné množství hasičů, kteří zajišťují zdárný průběh (pozvánky, doprava, prezence, parkování, ukázky, občerstvení, papírování, atd.).

Dále provádíme sběr železného šrotu, za který našim občanům děkujeme, protože je to náš jediný zdroj financí na zajištění činnosti.

Bohužel již nepořádáme, jak to mu bylo v dobách dávno minulých plesy a zábavy. Nemáme k tomu dostatečný počet aktivních členů a do bohatého programu naší činnosti se už nevejdou.

Náš sbor je spolu se sbory z okolních obcí součástí "Okrsku Křtiny" (dříve okrsek Adamov). V rámci okrsku se samozřejmě snažíme spolupracovat, i když ne vždy tak, jak bychom si představovali. Dlouhodobým problémem je u nás neexistence soutěžního družstva pro požární útok. Prostě nejsou lidi. Zato se nám daří udržovat veškerou techniku ve funkčním stavu a samozřejmě doufáme, že ji využijeme pouze na tzv. „civilní“ akce.

Děkujeme vedení Městysu za pomoc při opravě hasičské zbrojnice, která v roce 2014 získala nový kabát. Naši členové ovšem také nezhálejí (aspoň ne úplně všichni) a v posledních letech máme odpracováno 500 až 600 hodin na různých akcích a údržbě výstroje a výzbroje.

Na závěr ještě drobné vysvětlení pojmů, ve kterých občané často tápou:

Vedle "Sboru dobrovolných hasičů Křtiny" existuje ještě "Jednotka sboru dobrovolných hasičů Křtiny". Zatímco Sbor dobrovolných hasičů je společenská organizace, naprosto stejná jako všechny ostatní registrované spolky ve Křtinách, Jednotku zřizuje Městys a nemá organizačně nic společného se Sborem. Má devět členů, ze zákona je zařazena do kategorie V. a vyjíždí k ostrým výjezdům v rámci katastru obce. Protože většinu členů jednotky tvoří stejní lidé, kteří jsou členy sboru, často si nás lidé pletou. O tom, že Jednotka SDH není v obci jen pro legraci, svědčí i počty zásahů, které má za sebou. Vypadá to, že jich není moc (samozřejmě si nepřejeme zvýšení), ale počty jsou srovnatelné s okolními obcemi. Naprostou většinu výjezdů našťastí tvoří tzv. technické výjezdy jako je spadlý strom a podobně:

rok 2011 – 3 výjezdy,

rok 2012 – 4 výjezdy,

rok 2013 – 6 výjezdů,

rok 2014 – 4 výjezdy,

rok 2015 – 7 výjezdů a letos zatím 2 výjezdy.

Radim Odehnal

Sbor dobrovolných hasičů Křtiny

Založen 11. července 1886

Zakládající členové

Wanjek Ferdinand – předseda sboru

Kubeš Josef – velitel

Pokorný Antonín – podvelitel

Grégr František – četař

Opatrný Josef - četař

Bílý František – člen výboru

Kubeš Antonín - člen výboru

Špička František – člen výboru

Cvilink Antonín

Dvořák Josef

Grégr Josef

Havel Jaromír

Krapl Antonín

Krapl František

Krejčí Adolf

Kučera Antonín

Olejníček Antonín

Ondroušek František

Opletal Štěpán

Pásek Karel

Písařík Antonín

Prachař Vladimír

Pokorný Bohumír

Pokorný František

Sláma Josef

Staněk Stanislav

Uher Ferdinand

Zdráhal František

Starostové sboru

1886 - Wanjek Ferdinand

do roku 1945 záznamy zničeny

požárem na konci války

1945 - 1952 Pásek Emil

1952 - 1953 Kozel Oldřich

1953 - 1954 Křenek Josef

1954 - 1966 Matuška Josef

1966 - 1968 Vyskočil Jaroslav

1968 - 1973 Matuška Josef

1973 - 1993 Pokorný Miroslav

1994 - Matuška Petr

Velitelé jednotky

1886 - Kubeš Josef

? - Pokorný Antonín

? - Kozel Oldřich

1948 – 1965 Vázler František

1965 – 1967 Jebáček Ladislav

1967 – 1968 Luner Josef

1969 – 1986 Troneček Ludvík

1986 – 1993 Kříž Jan

1994 – 2002 Hamerský Alois

2003 - Matuška Petr

Ve Křtinách proběhla 15. tradiční hasičská pout'

V neděli 24. 4. 2016 se uskutečnila 15. hasičská pout' v moravském poutním místě Křtiny. Jedná se o největší setkání hasičů a jejich příznivců na jižní Moravě. S myšlenkou hasičských poutí přišel v roce 2002 duchovní správce ve Křtinách P. Tomáš Prnka (*14. 2. 1926, Uhřetice, † 29. 3. 2013, Brno). Pořadatel je ŘK farnost Křtiny, ve spolupráci s městysem Křtiny a SDH Křtiny, Kanice, Bukovina, Babice nad Svitavou. K registraci se dostavili zástupci 44-ti SDH se 458 hasiči z Jihomoravského kraje, z kraje Vysočina i z Dolního Rakouska. Průvod ze křtinského koupaliště městysem vedly mažoretky Hvězdičky ze střediska volného času v Rosicích, za doprovodu dechové hudby Sivická kapela a dále četa praporečníků s hasičskými zástavami, trojice historických stříkaček tažených koňmi, pěší zástupci sborů s tabulemi s názvy sborů, za nimi historická a zásahová hasičská vozidla. Průvod jich čítal téměř čtyři desítky.

Za zvuku zvonů průvod hasičů vedený praporečníky vešel za hlavním celebrantem R.D. Mgr. Pavlem Rostislavem Novotným, O.Praem., duchovním pro hasiče v rámci brněnské diecéze, do barokního chrámu Jména Panny Marie. V úvodu přivítal všechny hasiče – zástupce SH ČMS, ČHJ, MHJ, HZS ČR i zástupce podnikových hasičů. Slavnostní mše svatá sloužená k patronu hasičů, sv. Floriánu, páterem Novotným, se velice líbila. Na závěr byl požehnaný nový slavnostní prapor Moravské hasičské jednoty, památná stuha a korouhev. Hrot žerdi byl „korunován“ korouhví s Moravskou orlicí.

Na náměstí následovala zdravice hostů, kterou uvedl starosta OSH Brno-venkov Josef Gargula. Shromáždění pozdravila dále starostka KSH Jihomoravského kraje Bc. Zdenka Jandová a zdravici předal i zástupce rakouského sboru ze Spillernu, partnerské obce Kanic, Anton Jarmer.

Hasiči i četní diváci následně shlédli vystoupení mažoretek Hvězdičky z Rosic, zasloužený potlesk sklidil tým přípravky MiniStars, ukázkou na hořící domeček, aneb jak se hasilo v dávné minulosti s „berlovkou“ SDH Kanice, motorovou stříkačkou SDH Bukovina a koněspřežními stříkačkami SDH Kanice, Hostěnice a Ořechov, dále diváci shlédli miniaturní hasičský útok dětí z přípravky SDH Kanice

a Brno-Přízřenice. Závěr patřil ukázce vyproštění zraněné osoby z havarovaného vozidla v provedení SDH Babice nad Svitavou. Mezery mezi jednotlivými ukázkami vyplňovala Sivická kapela.

Před budovou úřadu byla výstavka modelů hasičských a záchranářských vozidel Davida Dvořáčka z SDH Velká Bíteš, stánek s Hasíkem pro děti a stánek spolku Svatý Florián – Dobrovolní hasiči roku.

Za melodie unikátní křtinské zvonohry s 33 zvony uzavřel 15. hasičskou pouť křtinský farář Mons. Mgr. Jan Peňáz a starosta městyse Křtiny pan František Novotný.

Hasičská pouť ve Křtinách se koná vždy poslední neděli v dubnu, takže ta šestnáctá se uskuteční 30. dubna 2017.

Organizaci celé slavnosti zajišťovali vzorně hasiči z SDH Křtiny, Bukovina, Babice nad Svitavou a Kanice. O pitný režim včetně naplnění žaludků poutníků se mimo místní restaurace starali hasiči z SDH Sivice a Bukovina se svými polními kuchyněmi s gulášem či cigárkou z udírny. Dík patří všem organizátorům této slavnosti.

ing. Vladimír Kalivoda, bc. David Dvořáček

Najděte sto třicet rozdílů ...

Bude – nebude? Pršet?

To zajímalo naše seniory v květnovém úterý. Po několikerém rozhodnutí, ve kterém jsme se procvičili ve zjišťování budoucího stavu na různých portálech, jsme se rozhodli, že vycházka bude za každého počasí. V den „D“ snad pršelo nejvíce. Nebyli jsme početná skupina jako jindy, ale vybavení pláštěnkami jsme odjeli do Josefovského údolí. Že déšť nám nemůže pokazit dobrou náladu jsme se přesvědčili ihned.

Navštívili jsme Starou huť a muzeum železářství. Průvodce nám povyprávěl velmi zajímavě o historii vzniku hutě Františka, popsal vystavené exponáty. Že jsme „odtud“ svědčily i mnohé dotazy a doplňující diskuse. Prohlédli jsme si samotnou dřevouhelnou železářskou pec, vysokou 10 m, postavenou na základně 12 x 12m, kterou mnozí míváme bez povšimnutí při cestě z Adamova. No teď už určitě nebudeme.

Déšť postupně ustával. Pokračovali jsme procházkou kolem Křtinského potoka. Zážitek z neposkvrněné přírody, hučení vody v potoce a úžasně čistého vzduchu byl nezapomenutelný. I když jsme ještě pláštěnky neodložili.

V restauraci U kamenného kola nás překvapivě uvítali rodilí křtiňáci. Dobrou náladu umocnil výtečný oběd. K dobrému pocitu z vycházky přispělo sluníčko, které nás přivítalo při příjezdu do Křtin.

Svatava Urbánková

Zájezd na Hanou

Dne 29.5.2016 uspořádal klub seniorů společně ÚM Křtiny zájezd na Hanou. Tentokrát byl autobus velice brzy plně obsazený a nemuseli jsme žádat okolní vesnice o doplnění míst. Opět nás celým zájezdem provázel pan Řepa z cestovní kanceláře, který má obrovské znalosti nejen zeměpisné ale i dějepisné. První naše zastávka byla v Olomouci. Prohlédli jsme si Horní i Dolní náměstí, radnici i orloj a navštívili jsme katedrálu sv. Václava. Pak jsme vyjeli na Svatý kopeček u Olomouce, kde si všichni samostatně prohlédli baziliku Navštívení Panny Marie.

Naše další cesta pak vedla do Loštic, kde jsme navštívili Muzeum Olomouckých tvarůžků A.W. Dozvěděli jsme se vše o historii vzniku syrečků i o dnešní výrobě. Součástí muzea je i prodejna výrobků tohoto jedinečného sýra i dalších mléčných výrobků, kde většina z nás za mnohem levnější cenu než v Brně sýry nakoupila. Někteří ochutnali i syrečkovou zmrlinu, která alespoň mě vůbec nenadchla. V Lošticích jsme se také naobědvali, i když dvě místní restaurace nápor nezvládaly.

Cestu jsme zakončili prohlídkou hradu Bouzov, který je známý z mnoha pohádek pro děti. Výlet se vydařil, počasí nám opět přálo a už se těšíme na další. Děkuje všem, kteří se na uskutečnění zájezdu podíleli.

Svatava Urbánková

A přece jsme vyhráli

Byl to takový zvláštní týden. Událo se toho hodně. Pondělí bylo fajn. Chystalo se! Chystala se toho spousta, chvíli byl zmatek, chvíli převládala pocit, že možná nestíháme. Ale někde vespod bylo cítit nadšení, dobrá nálada a spousta elánu.

Úterý – to byl den „D“, ráno bylo chladněji, ale svítilo sluníčko, dobrá nálada a nadšení, které ještě včera jen tak bublaly pod povrchem, si řekly, že nemá cenu se dál schovávat a postihly každého, kdo byl jen trošku přístupný. V takové náladě nebylo těžké vydat ze sebe to nejlepší. Středa a čtvrtek proběhly, bylo nutné dodělat spoustu práce, na kterou se pro samé chystání nedostalo. Ani trochu nepotěšila zpráva, že na MŠMT rozhodli (už poněkolikáté) nepřidělit nám dotaci na víceúčelové hřiště nad školou, které ve Křtinách chybí především žákům školy. Také se začala ozývat nervozita, jak to asi dopadne. Lidé se zastavovali na ulici, ptali se, jestli už se něco ví, nebo kdy se to bude vědět. Přáli hodně štěstí a doufali.

Přišel pátek, vzhledem k chystaným víkendovým akcím se na nás hrnula ještě spousta úkolů, které bylo nutno vyřešit. Odpoledne proběhlo vynesení verdiktu ve Vrbici na Jižní Moravě. Vše proběhlo standardně: standardní projevy, standardní oceněné kategorie, standardní pohoštění (*pečené prasátko bylo ovšem vynikající, pozn.red.*) a rozhovory s přítomnými. Oproti jiným rokům přibyl pocit, že nejspíš budou nějaké volby. Získali jsme dvě ocenění, ale to hlavní nám zase uniklo.

Po návratu to už zase všude vřelo a bublalo, jen s rozdílem, že do takového hrnce by se nikomu spadnout nechtělo. Jen na travném hřišti vládlo nadšení a to budovatelské. Tam během odpoledne za účasti dobrovolníků z řad Sokolů vyrostla krásná dřevěná chata, která bude sloužit jako zázemí našim fotbalistům. Víkend asi nejspíš připomínal kocovinu. Každý si s ní poradil po svém, někdo pracoval, někdo se bavil na probíhajících akcích, nebo dělal úplně něco jiného.

Přišla neděle a ve Výpustku se konala poslední z akcí tohoto zvláštního týdne. Byl to koncert skupiny Spirituál kvintet. Kdo tam byl, ví, že byl krásný. Krásný až do posledního přídavku, kdy mistr Vančura vyzval posluchače, aby se připojili k písni Jednou budem dál... Zpívali asi všichni. Možná to bylo tou zvláštní atmosférou jeskyně, možná poselstvím

notoricky známé písni, možná jen tím, že emoce neměly šanci z uzavřeného prostoru ihned vyprchat a jejich síla ležela na posluchačích přímo hmatatelně. Najednou jsem věděla. Možná jednou budem ještě dál, ale vyhráli jsme už teď. Vyhráli jsme schopnost se semknout a jít za stejným cílem, vyhráli jsme schopnost dělat věci, protože nás baví, aniž by nás kdokoli nutil. Vyhráli jsme, protože dokážeme dát události do pohybu a být přitom veselí. Vyhráli jsme, protože jsme mohli zažít ten pocit, kdy všechny pohltí dobrá nálada a nadšení. Vyhráli jsme a nepotřebovali k výhře žádný papír. Ale vyhráli jsme i úžasného pana kronikáře, který se o obecní kroniku stará tak dobře, že si vysloužila opravdový diplom. Vyhráli jsme i myšlenku obnovení zámeckého parku, který si svůj diplom vysloužil také. Vyhráli jsme pro sebe, pro naše děti i pro ty, kteří nás již opustili, ale bez kterých bychom tuto výhru nikdy nezískali.

Anita Ruby

Sen o Vesnici roku

Loni nám komise vytkla nedosti spolupráce se zemědělstvím. Uprostřed hlubokých lesů ŠLP se - pravda - spolupracující zemědělec špatně loví. Nemá totiž na čem spolupracovat. Tentokrát jsme zase neprokázali dostatečné využití obnovitelných zdrojů. Pozn. red.

Byl nádherný letní den, na našem náměstí se konala nějaká slavnost. Na pódiu stáli zastupitelé a starosta, který byl dekorovaný vítěznou žlutou stuhou a v rukou zdvižených nad hlavu třímал diplom. Hned jsem věděla, co je to za slavnost, byl to úžasný pocit. Hodiny na kostelní věži právě odbíjely. Kterou asi? Zdvihla jsem hlavu a zůstala jako opařená. Zírala jsem na střechu chrámu, která se ježila solárními panely. Aby toho nebylo málo, za kostelem na kopci, jako tři poutníci přicházející k našemu chrámu, se tyčily a máchaly lopatkami tři obrovské větrné elektrárny. Amplion rozhlasu vyhrával na melodii známé písni Zdeňka Svěráka a Jaroslava Uhlíře, že „... byl to ten slavný den, kdy nám byl OBNOVEN elektrický proud...“. Sladký pocit náhle zhořknul, už jsem pochopila, jak vysoká byla cena tohoto vítězství – splnili jsme podmínku využití obnovitelných zdrojů. Svět se propadl do tmy a já se probudila. Ten pocit jistě znáte....

Anita Ruby

Slavnostní otevření travnatého hřiště Křtiny

V neděli 19.6.2016 byl několika zápasy fotbalové přípravy slavnostně zahájen provoz na nově opraveném travnatém hřišti u potoka (za domovem Santini). Byla to krásná tečka prvního roku života našeho fotbalového teamu, který svoji činnost zahájil v září loňského roku.

Během podzimu se ustálila sestava 12 dětí ve věku 6-10 let. Přes zimu jsme rozvíjeli celkovou obratnost a fyzickou zdatnost v tělocvičně, hráli i přípravná utkání s Babicemi (celkem 4). Nyní na jaře jsme pro zpestření a rozšíření fotbalových obzorů dětí absolvovali i 2 společné tréninky se stejně starými vrstevníky z Jedovnic. To vše spolu s nadšením, které děti do hry dávají, vedlo k rozvoji fotbalového umění, neb začátek byl doslova a do písmene od nuly.

V srpnu a září počítáme s intenzivním nábojem nových hráčů a rozšířením stávajícího kádru dětí, abychom byli schopni s dostatečnou rezervou zajistit chod dvou týmů (mladší a starší příprava).

Od dětí vyšlo také přání na větší intenzitu tréninků (nyní 1x za týden ve čtvrtek), od září již pravděpodobně 2x do týdne (úterý, čtvrtek) + přidáme na větší frekvenci utkání v podobě účasti ve stálé soutěži, případně organizací pravidelných, např. měsíčních, turnajů.

Z tohoto důvodu také hledáme ochotné zájemce o rozšíření našeho trenérského teamu, byť by to bylo formou asistence a pomoci při tréninku. Postupné zaškolení v práci s dětmi zajistíme. Zájemci proto pište na sokolkrtiny@seznam.cz, nebo volejte 737211471 (R. Brzobohatý)

Je zde také na místě, abych poděkoval :

Panu Lacovi Belánymu za plné zapojení do vedení tréninků a přípravy náplně cvičení, Pepovi Zouharovi za čas, který dětem mohl věnovat alespoň občasnou účastní na trénincích a předávání svých bohatých hráčských zkušeností. Všem rodičům, kteří nám aktivně pomáhají s chodem týmu, přepravou na zápasy, vedení obce za intenzivní pomoc při získání 200 tis. dotace na opravu hřiště a za následnou velkou finanční podporu, kdy celková investice do zázemí se vyšplhala k 500 tis. Kč, Radkovi a Františkovi z naší pracovní čety, kteří věnovali velký čas úsilí i po své řádné pracovní době, aby nám pomohli zprovoznit naše nové „kabiny“ a všem Sokolům, kteří věnovali čas a své šikovné ruce na stavbu nových kabin – hlavně pak Frantovi Meluzínovi a Přemkovi Horkovi.

A jak jsme vůbec v neděli dopadli ?

Mladší přípravek (1.-2.třída + předškolní děti) :

Křtiny - Habrůvka – 6:0 (branky Filip Mikš 6x).

Starší přípravek (3.-5. Třída) :

Křtiny – Habrůvka – 12:2 (Dominik Dvořák 5x, Lucka Drápelová 4x, Vojta Schubert 2x, Filip Mikš 1x).

Přátelům z Habrůvky děkujeme za účast a sportovní pomoc s touto akcí, Broňkovi Friedlovi za množství ovoce, které si děti svými výkony „vykopali“ (v této věkové kategorii vyhrávají všichni) a dětem i našemu novému stadionu přejeme spoustu let a radosti při trénincích i soutěžních utkáních.

Za TJ Sokol Křtiny

Radek Brzobohatý

Sokol chytá pytláka

Rok uběhl jako voda a druhý červnový víkend byl opět ve znamení naší cyklo-pěší akce do malebného Rakoveckého údolí. Kolem poledne bylo v cíli naší cesty všech cca 40 účastníků a po vydatném obědovém menu mohl začít odpolední program. Děti měli připraveno malé lanové centrum s houpačkou umístěnou vysoko nad zemí v korunách stromů, vyzkoušeli si střelbu ze vzduchovky, Přemek Horek připravil dovednostní slalom na kolech, nechyběl samozřejmě ani oslík Dominik.

Následovalo večerní posezení se sledováním zapadajícího slunce, nocování v chatkovém táboře a nedělní návrat opět domů.

Věříme, že se tato akce všem účastníkům líbila a za rok se budeme těšit opět na viděnou.

TJ Sokol Křtiny

Sokol letí nad Macochou

V sobotu 2. dubna, týden před Velikonočními svátky, jsme měli slavnostní zakončení naší zimní cvičební sezony. Již samotný název akce mnoho napovídá o průběhu našeho programu.

Ráno jsme měli sraz u Spolkového domu, vítal nás pěkný slunečný den. Sešli jsme se v počtu 22 dětí a 20 dospělých, nasedli do aut a vyrazili k prvnímu cíli naší cesty – propasti Macocha. Krátce jsme se zastavily na vrchním můstku, jehož výška

nahání respekt snad každému, kdo se na něj postaví. Vítek Opletal dětem pověděl příběh o chlapci, přeživším pád do této obrovské propasti a pak jsme vycházkovým tempem vyrazily dolů do údolí k Punkevním jeskyním. Prohlídka tohoto skvostu Moravského krasu, včetně výletu na lodičkách, byla pro všechny zúčastněné vskutku nádherným zážitkem. Většina účastníků pak na zpáteční cestu zvolila jízdu lanovkou, což zvláště pro děti byl opět nezapomenutelný zážitek. Několik statečných vyrazilo na zpáteční cestu opět „po svých“, sraz byl na parkovišti u Horního můstku.

Následoval přejezd do lanového centra Velká dohoda, kde děti po celé odpoledne měli program zajištěn aktivitou pro ně nadmíru zajímavou – prolézačky, lanový park, horolezecká stěna...

Došlo i na opékání špekáčků, tatínkové si dali nějaké to pívko, prostě pohodový den.

Je zde na místě poděkovat zvláště Vítkovi Opletalovi za zajištění prohlídky Punkevních jeskyní. Stejně tak všem rodičům, kteří nám cvičitelům celou zimu pomáhali a i nyní při této velké akci neváhali s účastí a aktivní pomocí při organizaci a zajištění této akce.

Na podzim tedy opět na viděnou při zahájení nové cvičební sezony.

Na setkání se těší cvičitelé TJ Sokol Křtiny

INTERCAMP 2016 – mezinárodní setkání skautů

Intercamp je mezinárodní setkání skautů, které se letos, 13.-16.5.2016, po dvanácti letech opět konalo v české republice v pevnosti Josefov u Jaroměře. Tato setkání se konají už od roku 1966 a Česká republika se letos stala hostitelskou zemí už potřetí. Letošního 49. Ročníku se zúčastnilo přes 3000 skautů ze 13 zemí. Poprvé se jej zúčastnila také skupinka 7 skautů ze Křtin.

Na tuto akci jsme se chystali dlouho a poctivě. Byla to poprvé, kdy jsme na velkou mezinárodní akci vyslali větší skupinu skautů.

Na akci byla oficiálním jazykem angličtina, takže jsme si ji opravdu dobře procvičili. Velká většina programu probíhala ve smíšených mezinárodních skupinách. Naši skauti se tak blíže poznali hlavně se skauty a skautkami z Polska a USA, ale mimo připravené aktivity i se skauty z jiných zemí. Program byl motivován legendou o superhrdinech, která byla mezinárodnímu složení účastníků blízká a srozumitelná. Na programu byly nejrůznější týmové aktivity, ale také rukoděly, skautská čajovna, ...

Zajímavý byl podvečerní „Food festival – Festival jídla“. Každý oddíl vařil nějaké své tradiční národní jídlo a všichni navzájem ochutnávali a samozřejmě navazovali přátelské kontakty. Naši skauti vařili moravskou česnečku. I když jí uvařili osm litrů tak se po ní jen zaprášilo. Všem kdo přišli ochutnat, rozdávali propagační letáčky o našem krásném městysu.

Na tomto setkání jsme navázali spoustu mezinárodních přátelství a zjistili na vlastní kůži, že skauting je opravdu rozšířený po celém světě. Závěrečným poselstvím byla myšlenka, že každý kdo se snaží dělat svět lepším je superhrdinou. Snažme se všichni být, alespoň občas, superhrdiny.

Zbyněk Drápela

Skauti z celého světa ve Křtinách

Blízká skautská základna Kaprálův mlýn u Ochoze hostila v době 18.-22.5.2016 významnou skautskou akci. Uskutečnil se tam „Světový skautský seminář o ekologii“ za účasti čtyř desítek skautských činovníků z celého světa. Tato významná akce se koná jednou za tři roky a Kaprálův mlýn v konkurzu na pořadatelství uspěl v konkurenci skautských ekologických základen z Austrálie, Tchaj-wanu a Dánska.

A jak do toho zapadají Křtiny a naše skautská klubovna? Účastníci semináře projevili přání navštívit nějakou skautskou klubovnu v okolí. Ředitel Kaprálova mlýna Michal Medek si vzpomněl na Křtiny a pak už stačilo jen pár rozhovorů a telefonátů a vše bylo domluveno. V pátek 20. května do Křtin přijela početná skupina skautů všech národností. Přijeli například skauti ze Spojených států amerických, Kanady, Austrálie, Tchaj-wanu, Dánska, Filipín, Kostariky či Pákistánu.

Ve Křtinách se rozdělili na dvě skupiny, z nichž jedna si šla prohlédnout kostel a druhá naši klubovnu. Přibližně po půl hodině se vystřídaly. V klubovně je čekali zástupci našich skautů – Hanka a Jan Drápelovi a také naše dvě vlčata. Vyprávěli o klubovně, o tom jak se u nás skautuje a odpovídali na dotazy. S překladem do angličtiny jim pomáhal Michal Medek, ale hodně zvládali sami a to i naše nejmladší vlčata.

Skauti byli naši klubovnou nadšeni, fotografovali si ji a vyptávali se na nejrůznější věci, co v ní viděli i na naši činnost. Třeba skauti v Dánsku budou, inspirováni naší klubovnou, vyrábět desku na poznávání dřevin, kterou vyráběla jednou na Vánoce naše družina Vlků. Všichni zahraniční skauti se chtěli vyfotit s našimi skauty, kteří jim rádi vyhověli. Na památku dostali naši skauti krásné zahraniční nášivky a odznaky. Nechybělo ani pozvání na základny do celého světa. Tak až pojedete třeba do Austrálie nebo Dánska tak tam máme dveře skautských kluboven otevřené.

Bylo to moc pěkné setkání, na němž jsme mohli na vlastní kůži zažít světové skautské bratrství. Myslím, že jsme našemu skautingu a Křtinám udělali moc dobrou reklamu.

Zbyněk Drápela

Poznámka redakce: Skauti jsou beze sporu nejaktivnější a nejvýkonnější křtinský spolek. Sdružují více než stovku dětí a dospívající mládeže a jejich program je napěchován spoustou akcí a úspěchů na celostátní úrovni. Proto si zaslouží naši pozornost a uznání. Kdybychom měli ve Zpravodaji zachytit vše, co od minulého čísla podnikli, museli bychom jej vydávat dvakrát častěji. S velkým sebezapřením jsme tak nuceni jejich články často zkracovat.

Skauti si také vydávají svůj vlastní měsíčník Smrk. Zájemcům o život křtinských skautů proto doporučujeme využít třeba jejich webových stránek <http://skautkrtiny.weebly.com/> nebo je kontaktovat na e-mailové adrese: skaut.krtiny@gmail.com.

Hasičům, kteří v poslední době trpí nedostatkem dorostu, lze jen doporučit, aby s nimi své síly spojili.

Víkend v džungli „Univerzita pro vlčata v Boskovících“

V rámci nabitého jarního programu se vlčata vypravila 18.-20.3.2016 do Boskovic na Víkend v džungli - Univerzitu pro vlčata. Na této celostátní akci se dvě šestky našich vlčat potkaly s přibližně dvěma sty vlčat z celé republiky.

Zažili si úžasný víkend nabitý nejrůznějšími aktivitami, hrami, poznáváním Boskovic, ale třeba i s návštěvou kina či plaveckého bazénu. Dalším velkým kladem setkání bylo navazování přátelských kontaktů a v neposlední řadě také reprezentace Křtin.

Závody „Junácký slunovrat“ ve Slavkově,

Vždy začátkem jara, tentokrát 1.-3.4.2016, se ve Slavkově koná tradiční závod ve skautských znalostech a dovednostech. Letošního již 26. ročníku se zúčastnili naši skauti, vlčata a světlušky. Závod se nesl v duchu příběhů slavného detektiva Sherlocka Holmese.

Soutěžilo se v pěti kategoriích a hned ve třech jsme měli své zastoupení. Na trase závodu se plnily úkoly ze zdravotvědy, poznávání přírody, ale také třeba překonávaly atraktivní lanové překážky.

A jak jsme v závodě dopadli? Myslím, že výborně! Hlídka našich skautů získala hlavní cenu za nejlepší kostýmy, světlušky obsadily 2. místo ve své kategorii a vlčata tu svoji dokonce vyhrála! Křtinský skauting jsme reprezentovali skvěle a ani tentokrát jsme neodjízďeli bez medailí.

Jarní expedice vlčat „Operace uran“

Na tradiční velkou jarní expedici jsme se tentokrát vypravili ve dnech 8.-10.4.2016 daleko na Vysočinu - do vesničky Rožná. Expedice se zúčastnilo 21 dětí a 7 dospělých a byla to snad nejpočetnější z našich expedic. Mohli jsme využít skvělou mysliveckou chatu s krbem a tak nás ani nepříznivá předpověď počasí neodradila.

Víkend jsme věnovali tématu jaderné energie a to díky místním dolům na uranovou rudu. Děti se dozvěděli ledacos zajímavého o této pro ně doposud neznámé oblasti vědy. Kromě průzkumu okolí s hledáním polodrahokamů jsme se také věnovali přípravě na vlčácké závody, sami si vařili a hlavně hráli spoustu her.

Myslím, že s expedicí byli všichni spokojení a budou na ni dlouho vzpomínat. Ani hodně sychravé počasí nám nijak nevadilo.

Úklid Moravského krasu „Po proudu Rio Kirtíno - Lovci perel“

Také tento rok jsme se 16.4.2016 zapojili do velké akce pořádané správou CHKO Moravský kras u příležitosti Dne Země - Úklid Moravského krasu. Naše skupina měla tradičně za úkol vyčistit potok a okolí silnice v úseku Křtiny - jeskyně Výpustek. Tentokrát se zapojilo 22 dětí a 7 dospělých.

Jednotlivé skupinky čistily obě strany silnice směrem k Výpustku a oba břehy potoka. Odpadků bylo hodně - nasbírali jsme 6 pytlů a slušnou hromádku velkých odpadků, co se do pytlů nevezly. Přivlekli jsme dokonce i tři pneumatiky.

Ve druhé části akce jsme si opekli špekáčky a zahráli velkou dobrodružnou hru. Při návratu nás, kromě jarního sluníčka, hrálo také vědomí, že jsme trochu pomohli přírodě.

Závody vlčat a světlušek, základní kolo „Střelci, lotři, ...“

Závody vlčat a světlušek se konají jednou za dva roky. Šestky vlčat a světlušek si v nich ověřují své znalosti, dovednosti i spolupráci. Letos tento významný závod pořádali skauti ze Střelice dne 7.5.2016. Celý závod byl spojen dobrodružnou legendou, která nás zavedla do středověku a vážala se ke vzniku názvu obce Střelice.

Na tento závod jsme se vypravili v doposud nejpočetnějším složení v celé historii našeho skautského střediska. Vyslali jsme tři hlídky vlčat

a dvě hlídky světlušek. Společně s doprovodem vedoucích nás bylo bezmála čtyřicet. Byli jsme tak jednoznačně nejpočetnější výpravou.

Naše hlídka světlušek obsadila krásné 6. místo ze 16 hlídek a naše hlídky vlčat obsadily neméně krásné 6. a 7. místo z 15 hlídek. Obě naše hlídky nejmladších světlušek a vlčat si vyzkoušely atmosféru závodu, nasbíraly zkušenosti a výsledkovou listinu uzavíraly. Jsou však velkým příslibem do budoucna.

Velké poděkování patří všem našim světluškám a vlčatům za výbornou reprezentaci Křtin a všem vedoucím za jejich úsilí při celoroční přípravě na závody.

Všechny příspěvky vypracoval Zbyněk Drápela

ZAPIŠTE SI

SILVESTROVSKÁ HAVAJ PÁRTY

23. července 2016 od 18⁰⁰ do 02⁰⁰

Koupaliště ve Křtinách

PROGRAM

- Havajské soutěže a vodní hry
- Přechod lávky
- Soutěž o nejlepší havaj vohoz
- Havajský drink
- Maso na rožni
- K tanci a poslechu hraje DJ Novas

S SEBOU

- Havajský vohoz
- Plavky
- Na oslavu silvestrovské půlnoci šampíčko, rachejtle

Vstupné

- Děti do 6 let zdarma
- Od 6 let do 130 cm a účastníci v havajvohozu - 30 Kč
- Ostatní 50 Kč

Akci spolupřádají a podporují:

Křtinské
spolky
z.s.

Akci podpořil pan Stanislav Příkrýl

Malé hody ve Křtinách v roce 2016

Zpívá se: „Hode bele, hode bodó...“. U nás v městysu platí toto „rčení“ ob rok, protože se již desetiletí střídáme v pořádání hodů s Habrůvkou. Standardně by tedy další Křtinské hody měly proběhnout v srpnu 2017.

Bohužel se k nám donesla zpráva, že se v Habrůvce letos hody neuskuteční. Je to škoda. A byla by také škoda naši mezidědinovou tradici přetrhout. Proto se chasa rozhodla, že navážeme na loňské úspěchy a zkusíme ve Křtinách hodovou tradici udržet.

Určitě si tedy do svých kalendářů a diářů poznačte odpoledne a večer **v sobotu 13. 8. 2016**. V tento den se ve Křtinách na náměstí uskuteční „folklorní“ setkání se zpěvy lidových písní, tancem chasy a popíjením dobrého vína.

Není naší ambicí uspořádat klasické krojované hody, jak jste na ně zvyklí. Plánujeme akci s pracovním názvem „Malé hody“, kde bychom „vyzobali“ to nejlepší z našich hodů a společně poseděli u cimbálu. Hlavně

však chceme vzít myšlenky a drobná vylepšení, které nás během (normálních) hodů napadají a přeměnit je v příjemně strávené odpoledne a večer. Zachovat chceme hudbu v podání Cimbálové muziky Jana Opletala, kvalitní víno od Marka Pšovského,

tance chasy či mnoho zpěvu. Přidat pak plánujeme „školu“ lidových tanců pro všechny účastníky, něco verbuňku, zpěvníky lidových písní pro návštěvníky a pár dalších věcí. Věříme, že se podaří přitáhnout i chasy z okolních vesnic, které by program zpestřily svými vystoupeními.

Rozhodně se bude na co těšit. Proto nezapomeňte, zrušte veškeré dovolené a v sobotu 13. srpna 2016 přijďte na náměstí ve Křtinách. Bude to stát za to.

Srdečně Vás zve Křtinská chasa

Co s ní?

Otázka, co s chátrající budovou někdejšího barončina záměčku a pozdější měšťanky, trápila obecní zastupitelstva od okamžiku, kdy ji v roce 1999 opustili poslední žáci. Budova bezúčelně polykala statisíce z obecního rozpočtu a dál chátrala.

Proběhlo několik pokusů o její přebudování na některý typ sociálního zařízení, ale nebyly úspěšné, i když v jednom případě už došlo dokonce na drobné stavební úpravy. Ani pokus ing. Rady vrátit budovu barončiným potomkům nevyšel. Více, než čtyři roky jsme ji nabízeli v databázi Regionální rozvojové agentury Jižní Morava (v tzv. brownfieldech), která se specializuje na hledání využití pro podobné nemovitosti, jejich financování a podobně. Během celé doby se neozval žádný zájemce. Dokonce jsme nabídli budovu k bezúplatnému převodu na Jihomoravský kraj, aby zde vybudoval zařízení pro seniory. Naši nabídku JMK odmítl.

Vlhký vnitřek budovy mezitím masivně napadla dřevomorka. Minulé zastupitelstvo nechalo vypracovat odborný posudek stavu budovy a závěr byl neradostný: budova je prakticky neopravitelná a nejschůdnější cestou je její odstranění a vybudování něčeho nového.

Mnohamilionová investice, kterou by taková operace představovala, vylučovala přestavbu z obecního rozpočtu, takže bylo jasné, že dojde k prodeji. Největším rizikem prodeje byl scénář, který známe z hotelu Zlatá Lípa v Lipovci: nový majitel nechá budovu dál chátrat a nastěhuje do ní problematické obyvatele jiné lokality (třeba z Brna), aby si tam uvolnil lukrativnější prostor pro své další podnikání. Proto byl zájemce o Měšťanku vybírán s velkou opatrností.

Už v minulém volebním období proběhl pokus o prodej zájemci, který chtěl na místě Měšťanky postavit bytový dům a byty rozprodat. Tento pokus nebyl nakonec realizován a rozhodnutí zůstalo na bedrech dnešních zastupitelů. Vedle hledání nového vlastníka proběhla i úvaha, že bychom budovu odstranili za obecní peníze (asi 2 miliony) a uvolněný prostor rozparcelovali na několik stavebních míst pro bohaté zájemce, což ovšem bylo v rozporu s územním plánem.

Nakonec, po dlouhých diskusích, padla volba na prodej firmě Mansito s.r.o., s dobrými referencemi, jejíž záměr se zdá být nejdůvěryhodnější. Něktěrym z nás, zastupitelů, se jen velmi těžko zvedala ruka pro prodej a demolici budovy, s níž jsou spojeny naše vzpomínky na dětství, strávené v jejích útrobách pod dohledem ředitele Klimeše, chemikáře Bednáře a mnoha dalších, dnes již legendárních učitelů. Přesto věříme, že jsme rozhodli nejlépe, jak bylo možné.

Držíme si proto společně palce, ať pod správou nového majitele vyrostе na místě měšťanky důstojný moderní objekt, který se stane logickou součástí prostoru nad oválnou školou.

Zastupitelé

Rezidence Měšťanka se představuje

Na jaře tohoto roku odkoupila od obce Křtiny brněnská společnost MANSITO s.r.o. budovu bývalé školy, dům s číslem popisným 81. Společnost chce na tomto místě postavit nový bytový dům a nabídnout moderní byty v první řadě právě obyvatelům Křtin. Bude se jednat o byty různých velikostí: od menších garsonek vhodných pro seniory až po 2+kk či 3+kk určené zejména mladým rodinám s dětmi. Parkování aut bude vyřešeno pomocí podzemního parkoviště, obyvatelé domu po snadném zaparkování budou moci výtahem pohodlně vyjet přímo ke svému bytu. Součástí většiny bytů budou větší terasy, ze kterých bude ve všech případech velice krásný výhled. Vzhledem k tomu, že společnost MANSITO staví všechny své projekty v ekologickém nízkoenergetickém standardu A, bude tomu tak i v tomto případě. To znamená dokonalou izolaci celého domu včetně oken s trojitými skly, vytápění tepelnými čerpadly v systému vzduch-voda, úsporné hospodaření s vodou a další ekologické prvky a technologie.

Po poradě s vedením obce se developerská společnost přiklonila k názvu projektu, který má za cíl připomínat nedávnou historii tohoto místa: bytový dům se bude jmenovat Rezidence Měšťanka.

V těchto dnech probíhají intenzivní práce na architektonickém a technickém řešení bytového domu. Počítáme s krásnou moderní architekturou odpovídající svým pojetím blízké budově základní školy.

Na alternativních návrzích v současnosti pracuje brněnský ateliér Albatros. Je jisté, že velikost zastavěné plochy i výška novostavby musí být ve shodě s platným územním plánem městyse Křtiny, dané území řeší jeho aktuálně platná změna v plánu označená jako K5.05. Vzhledem k řadě technických aspektů, které musí architektonický návrh zohlednit, finální řešení ještě v tuto chvíli není známo. Věříme však, že je budeme moci veřejnosti ukázat již v příštím vydání křtinského Zpravodaje.

RNDr. Aleš Langr, Mansito s.r.o.

Doprava u nás v průběhu let

Naši předkové před více než 100 roky chodili do továren v Brně pěšky. *(Pochopitelně nechodili denně. Domů se vraceli jen na neděli.)* Pouze příležitostně se svezli s koňskými povozy, vezoucými zboží do města. Silnice byly prašné, plné výmolů, neasfaltované *(dnes se to může zdát neuvěřitelné, ale asfaltových silnic se Křtiny dočkaly poměrně nedávno, v roce 1951, pozn. red.)*

Teprve na počátku 20.století začal jezdit ze Křtin do Brna koňský vůz křtinského poštovního úřadu.

Až v roce 1916 byla zavedena autobusová doprava, 2x denně, trvala půl druhé hodiny při rychlosti 25 km/hod. Po roce 1930 a v době protektorátu jezdili na lince Brno-Křtiny-Jedovnice řidiči Štěpánek a Kouba.

Za první republiky se dalo dopravovat se soukromými automobilisty - auto vlastnili pánové Dr. Liebiger, Grégr, Jindřich Farlík, Zlámal, Dr. Jurník.

Za 2. světové války byla doprava zajišťována soukromým auto-dopravcem Kučerou do železniční stanice Bílovice nad Svitavou. V té době již hodně lidí jezdilo do Brna do zaměstnání nebo válečného nasazení do brněnských továren. Doprava měla spoustu problémů, jezdilo se na dřevní plyn, menší autobusy byly často přetíženy, gumy kol praskaly a nebyly žádné rezervní. Často autobus vůbec nevyjel, nebo měl velké zpoždění, nežádka se chodilo z Bílovic nebo z Babic pěšky domů, přicházelo se kolem 22.00 a ráno vstávalo v 5.00.

V posledních měsících války se situace ještě víc zhoršila, přednostně byli přepravováni lidé pracující ve válečných podnicích. Nejhorší byla

situace v zimě - bylo nutno jít pěšky do Babic - vyrazili jsme v 5 hodin ráno, za tmy, babickým kopcem a větrnými poli přes Babice k železniční zastávce, často jsme absolvovali to stejné i na zpáteční cestě. V létě to bylo trochu lepší, ale byli jsme mladí a ledacos jsme vydrželi. I tak jsme přišli domů unaveni, navečeřeli se a šli spát.

Bezprostředně po válce byly pro dopravu nasazeny spojenecké vozy UNRRA s uzavřenou kabinou až pro 50 lidí - jezdily rychle a bezpečně. Později se přestalo jezdit do Bílovic, byl zaveden přímý autobusový spoj do Brna, což bylo časově výhodné.

Dnes je možnost hromadné dopravy do Brna velmi dobrá, spojení je každou hodinu tam i zpět. Navíc každá rodina vlastní osobní automobil, jezdí denně do práce, na nákupy a i školní mládež je rodiči vozena do školy i ze školy.

Dr. Zdeněk Opletal, kronikář

Sluší se doplnit, že spolu s rozvojem autobusové dopravy do Brna byl 1.prosince 1951 v Brně zahájen provoz autobusového nádraží u Grandu. Tam, na nástupišti číslo 14., později 15., končily spoje ze Křtin. Zpočátku se ještě jezdilo převážně jen do Bílovic, či Adamova k vlaku. Pak už ale většina spojů jezdila z Brna od Grandu přes Malou a Velkou Klajdovku a Ochoz do Jedovnic, Habrůvky či Adamova, některé zajížděly až do Sloupa (ty to ovšem v letních měsících braly zkratkou kolem březinské kapličky) či do Rozstání a některé jezdily přes Bílovice a Kanice. Během výstavby líšeňského sídliště se jezdívalo sedm let přes starou Líšeň. Dne 31. května 1986 byl provoz nádraží u Grandu ukončen a naše autobusy začaly, jako jedny z posledních, zajíždět na ÚAN Zvonařka. Cesta ze Křtin se postupně zkrátila asi na padesát minut. Ve špičkách bývaly autobusy stále ještě přetížené, v ostatním čase jezdily zřídka.

Dne 1.ledna 2004 byla realizována první etapa nového dopravního systému IDS-JMK. Naše autobusy od té doby končí po 35 minutách jízdy v Brně na Staré Osadě. Přesto, že jízda je již pohodlná a rychlá, velké množství lidí dává přednost individuální dopravě vlastními auty, což vede pro změnu k zácpám v brněnských ulicích a potížím s parkováním. Kdyby tam dnes vyrazil ve svém automobilu první křtinský automobilista a někdejší starosta, dr. Liebig, asi by se nestačil divit. Pozn.red.

Výzkumná stanice Křtiny – 65 let od jejího založení.

Většina z nás vnímá "Výzkum" jako jedno z klíčových společenských center ve Křtinách v druhé půli dvacátého století. Už méně si ale uvědomujeme, že se jednalo především o významné vědecko-výzkumné pracoviště, které ve své době zásadně ovlivnilo československé lesnictví a proslavilo Křtiny v celé Evropě. Tuto stránku života Výzkumu nám přibližuje následující obsáhlý článek jednoho z pamětníků. Pozn.red.

Historie obce Křtiny druhé poloviny minulého století je úzce spjata s Výzkumnou stanicí Křtiny, nazývanou spoluobčany důvěrně Výzkum a sídlící v lese na Bukovském kopci. Bylo to detašované pracoviště Výzkumného ústavu lesního hospodářství a myslivosti (VÚLHM Jíloviště-Strnady), zaměřené - zjednodušeně řečeno - na racionalizaci a mechanizaci prací vykonávaných v lese. Výzkumná stanice sehrála na tomto úseku rozvoje československého lesního hospodářství významnou roli – pomohla mu překonat kritická léta poválečného období a urychlit jeho historicky nejdramatičtější vývojovou etapu přechodu od ruční a animální práce k dnešnímu vysokému stupni mechanizace prací v lese. Výzkumná stanice se stala nejen doma, ale i v zahraničí uznávaným a respektovaným tvůrčím centrem rozvoje lesního hospodářství. A taky – proslavila obec KŘTINY v celém tehdejší evropském lesnickém světě.

Výzkumná stanice byla založena v roce 1951. Svoji činnost zahájila ve skromných podmínkách budovy Lesní správy v Adamově, krátkou dobu pobyla ve Švýcárně v Josefovském údolí a od roku 1954 pak na zámku ve Křtinách, s dílnami na Staré poště (č.p.2). V roce 1966 se již natrvalo usadila ve svých nových moderních budovách v lese na Bukovském kopci.

Výsledkem činnosti Výzkumné stanice (dále VS) byly návrhy nových

pracovních postupů a jim odpovídající soustavy strojů s konstrukčními podklady pro navazující sériovou výrobu. To všechno po poloprovozním ověření v lesnické praxi, s použitím funkčních modelů navrhovaných strojů, vyrobených ve vlastních dílnách Výzkumné stanice. Tomu odpovídala i její

struktura, kde na práci vědecko-výzkumných pracovníků s lesnickým zaměřením navazovala skupina strojních konstruktérů a následně pak strojírenská dílna.

Z dnešního pohledu může být nepochopitelné, že lesáci potřebovali vědeckovýzkumné pracoviště, zabývající se v převažující míře nelesnickou činností – vymýšlením strojů a jejich přípravou pro sériovou strojírenskou výrobu, a to ve státě s tradičně vysokou úrovní strojírenského průmyslu. Pro pochopení je třeba vrátit se do doby po 2. světové válce. Jen nejstarší spoluobčané pamatují, že prakticky všechny práce v lesním hospodářství se tenkrát, stejně jako i jinde v Evropě, prováděly ručně a pomocí koní. Vědovila historická sekera a ruční pila, které dnes v lese nepotkáme a koně už jen zcela výjimečně.

Poválečná bouřlivá industrializace národního hospodářství a rozvoj zemědělství způsobily odliv pracovních sil z venkova do průmyslu a taky úbytek koní. Rozpadal se tradiční pracovní model našeho venkova – v létě na poli, v zimě v lese. Státní lesy jen velmi obtížně zabezpečovaly své úkoly v pěstování lesa i v těžbě a dopravě dřeva. Jediným východiskem byla cílevědomá racionalizace a mechanizace všech prací v lese. Jenže lesní hospodářství nemohlo počítat se spoluprací podniků strojírenských odvětví. Jednak ještě nedovedlo specifikovat své požadavky a hlavně – očekávaná malá sériovost výroby pro lesní hospodářství byla pro strojírenské podniky ekonomicky nezajímavá. Lesníkům nezbývalo, než se postarat o svůj technický rozvoj vlastními silami. V řadě opatření, které Státní lesy přijaly, hrálo významnou roli ustavení Výzkumné stanice Křtiny a postupné vybudování vlastních strojírenských podniků pro výrobu lesnických strojů. Lesníci se z nouze učili strojařině. Dalibor se svými houslemi nebyl jediný.

Výzkumná činnost VS Křtiny v období 1951 – 1990 byla tématicky velmi široká, dotkla se postupně téměř všech pracovních činností v lesním hospodářství. Připomeňme alespoň klíčová témata. Prvým nosným úkolem, jímž se VS proslavila bylo soustřeďování dříví (jeho přemístění

od pařezu k odvozní cestě), dříve to byla doména koní. VS vypracovala původní technologický systém pro využití zemědělských traktorů a vybavila je řadou nezbytných adaptérů a nástaveb pro práci v lese. Vzpomeňme alespoň unikátní a dodnes vyráběný traktorový naviják TNP a taky ve své době převratný systém rádiového ovládání traktorových navijáků. VS pak položila i základ vývoje čsl. speciálních lesních kolových traktorů. V roce 1966 postavila ve Křtinách první funkční model speciálu (říkali jsme mu *Jezevec*) a předala podklady Závodům těžkého strojírenstva Martin, kde byla v roce 1971 zahájena sériová výroba známých *Lakatošů*. V návaznosti na soustřeďování

dříví traktory vyřešila VS unikátní protahovací odvětvovací stroj OVP-1, jemuž byla udělena Státní cena ČSSR. VS položila také základ čsl. lesním lanovkám pro soustřeďování dříví v horských terénech. Již v roce 1955 postavila první model malé lesní lanovky a v 80. letech to byly už stožárové lesní lanovky na bázi zemědělských traktorů, které se inovují a na špičkové úrovni vyrábějí (a taky exportují) na Bukovském kopci dodnes. Připomeňme i úspěšnou epochu stacionárních lanovek typu *Valtelína*, které VS pro lesní provoz projektovala a stavěla.

Druhým nosným tématem byla mechanizace prací v pěstební činnosti, zejména v lesních velkoškolkách a při zalesňování. VS vyřešila a pro sériovou

výrobu připravila stroje a zařízení pro všechny hlavní pracovní operace pěstování klasických prostokořenných sazenic na venkovních záhonech, nesené na univerzálním zemědělském traktoru. Pro výsadbu sazenic vyřešila VS originální rýhový zalesňovací stroj, který se stále ještě vyrábí a používá. VS v 80. letech, inspirovaná vývojem v zemích Skandinávie, řešila a pro realizaci v podmínkách našeho lesního

hospodářství připravila moderní technologii pěstování krytokořených (obalených) sazenic, pěstovaných ve vícebuňkových plastových sadbovačích, s využitím foliovníků a bez potřeby klasických záhonů. VS, vycházejíc z požadavků čsl. pěstitelů lesa, obohatila tuto technologickou koncepci o unikátní technologii, spojující předpěstování krytokořených semenáčků ve foliovnicích s jejich dopěstováním na záhonech do kvality silných prostokořenných sazenic. Vyřešila pro tuto technologii i originální automatický školkovací stroj. Svými řešitelskými výstupy a návrhy pěstování krytokořených sazenic však, podobně jako i jinými výstupy v těžbě dříví, VS v závěru 80. let předbíhala reálné možnosti a schopnosti lesního provozu i vlastní strojírenské výroby. Jejich realizace byla odkládána.

Vedle uvedených nosných témat, věnovala VS podle potřeb lesního hospodářství pozornost také dalším oblastem práce v lese. Jmenujme zejména lesní semenářství, přípravu půdy pro zalesňování a pro přirozenou obnovu lesa, ošetřování a ochranu lesních kultur, zakládání topolových plantáží, průmyslové využití slabého dříví, ergonomii prací v lese a taky širokou oblast výstavby a údržby lesních cest a svážnic. Krátce se dotkla i techniky práce s motorovou pilou a energetického využití dřevní hmoty. Ve všech těchto oblastech byla VS Křtiny čsl. lesnímu hospodářství platným pomocníkem. Jen těžko bychom dnes hledali oblast, kde není patrný rukopis VS Křtiny.

Významným rysem činnosti VS byla spolupráce se Školní lesním podnikem Křtiny, který se stal její první pokusnou laboratoří a také s Lesnickou fakultou Brno formou vítané externí účasti na pedagogickém procesu a jeho aktualizaci.

A v neposlední řadě - VS Křtiny si udržovala trvale velmi dobrou pozici i respekt v mezinárodní spolupráci. Svědčí o tom kupř. i to, že již v roce 1963 mezinárodní organizace FAO-ECE-ILO pověřily VS Křtiny uspořádáním mezinárodního semináře specialistů, zaměřeného na využití zemědělských traktorů v lesním hospodářství, kde VS prezentovala výsledky své práce. A taky to, že v 80. letech plnila VS úspěšně funkci koordinátora členských zemí RVHP v programu vědeckotechnické spolupráce s Finskem v oblasti technického rozvoje lesopěstebních prací.

V roce 1990, v souvislosti s politickými a hospodářskými změnami a navazující transformací čsl. lesního hospodářství, byla VS Křtiny vyčleněna ze svazku VÚLHM a převzata, včetně movitého i nemovitého majetku, do struktury Školního lesního podniku Křtiny. Byla zahájena nová epocha Výzkumné stanice.

Podrobnější informace o vědeckovýzkumné činnosti VS Křtiny v období 1951-1990 včetně fotografií, nalezne zvědavý čtenář na webových stránkách městyse Křtiny.

Výzkumná stanice Křtiny, jejíž 65 leté výročí založení si letos připomínáme, byla vědeckovýzkumným pracovištěm celostátního významu. Byla však také součástí obce Křtiny, v jejímž společenském a hospodářském životě vyhloubila nejednu užitečnou brázdu.

V průběhu let 1951-90 poskytla Výzkumná stanice (VS) práci více než 75 občanům, některým jen na krátko, mnohým na celý život. V průběhu let pracovala řada pracovníků VS aktivně ve vedení obce jako zastupitelé i členové pracovních komisí, jedno funkční období to byla i funkce starosty obce. Stanice disponovala dopravní a jinou technikou a v případě potřeby ochotně obci pomohla. Vzpomenu na prvou větší, technicky náročnou akci – odbahnění dnes už neexistujícího rybníka u mlýna, kde VS využila své zkušenosti práce s lany a navijáky. Samozřejmě bývala pomoc při "akcích Z" (koupaliště, nákupní středisko). Pomáhala i kostelu, bylo-li třeba. Na operačním stole výzkumáckých dílen se resuscitovala chorá srdce věžních zvonů, ale kupř. i prozaičtější pokladnička pro milodary, vyžadující zabezpečení proti vynalézavým lapkům.

VS přispívala cílevědomě ke kulturnímu vyžití svých zaměstnanců i spoluobčanů. Vstupní hala v novém objektu VS s výborným klavírem Petrof, s krbem a kuchyňkou, byla v té době ve Křtinách jediným důstojným místem pro komorní kulturu. Bylo to zázemí ZUŠky, která zde pořádala veřejné koncerty svých žáků. JAMU Brno zde řadu let hostovala před-generálkami absolventských koncertů studentů oboru operního zpěvu. Později se přidali akordeonisté, jednou i dechaři. Na Výzkumnou stanici vedou také stopy zakladatele Křtinského pěveckého sboru, předchůdce dnešní Kantily. A ještě jednou ten Petrof. Pořídili jsme jej ze společného finančního fondu odborů a zaměstnavatele. Chtěli jsme jen dobrý klavír, přivezli jsme jej až z Klánovic u Prahy. Dnes se s ním setkáváme ve společenském sále křtinského zámku.

VS se podílela i na sportovním životě Křtin. Tělocvičnu nabídnout nemohla, ale řada pracovníků VS pracovala obětavě v křtinském Sokole jako cvičitelé, organizátoři a funkcionáři, a dokonce i ve funkci starosty Sokola. Vzpomeňme, že za výzkumáckého starostenství a za účasti spolupracovníků VS byla uskutečněna první Křtinská padesátka. Určitou dobu provozovala VS i finskou saunu přístupnou křtinské veřejnosti.

Ani křtinská "devítiletka" nestála mimo pozornost obětavých pracovníků VS. Za dlouholetého výzkumáckého předsedování byl výbor SRPŠ (tehdejší Svaz rodičů a přátel školy) aktivní, mimo jiné i ekonomicky, do té míry, že pořídil škole nad rámec jejích finančních možností kupř. výbavu temné fotokomory pro žáky (kdepak digitály, tenkrát), 10 párů lyží, zapůjčovaných sociálně méně zdatným žákům pro lyžařský výcvik, ale taky pianino pro hudební výchovu žáků. Zdrojem příjmů byly hlavně výtěžky z pravidelných školských plesů.

A ještě tu byly slavné výzkumácké plesy, ve všech tenkrát dostupných prostorách křtinského zámku, s laskavým svolením kvestora VŠZ. Pamětníci jsou ještě mezi námi, jistě rádi vzpomenou a dosvědčí. Věhlas plesů překračoval katastr obce. Již na podzim přicházely první objednávky místenek až z Blanska i z Brna. Ráz plesu byl lesácký, výzdoba bohatá na ručně splétané smrkové girlandy (bývalo jich více než 100 bm), na stěnách velké stylové kresby vlastních umělců i zdobně psaná moudra. A taky mnoho drobných kreseb na dřevěných štítcích, předurčených ke zcizení hosty plesu jako ceněné suvenýry. V kamnech lokálního topení jsme zatápěli již brzy ráno, aby bylo večer teplo. Taneční hudby byly dvě, odděleně pro mladé a starší, obě lahodné, protože bez elektronických zvukařů. A navíc ještě i cimbálová muzika pro povzbuzení skrývaných pěveckých talentů. Tiskové středisko vydalo na historickém Cyklostylu k zahájení plesu *Plesový zpravodaj* se základními informacemi, doporučeními, poučeními, varováními a listem jídelním i nápojovým. O půlnoci vyšel *Plesový půlnočník* s aktuální reportáží, veselou

inzertní rubrikou, s řadou výzev zoufalých jedinců hledajících své protějšky, zbloudivši omylem či naschvál v komplikovaném labyrintu zámku, a taky aktuální stav náledí na přilehlých komunikacích i ranní jízdní řád autobusů. Od 22:00 byla otevřena *Líbárna* v zaslepené větvi točitého schodiště, se zásobou pusinek, napečených pro nesmělé. Oázu ticha a tepla u rozpálených kachlových kamen poskytly místnosti v horním patře s voňavou kavárnou paní Fárlíkové, zatímco pan Fárlík naléval pálené *U krmelce* ve věži zámku, hned vedle cimbálówki. Končivalo se pozdě nad ránem a po odpadnutí znavených živých hudeb přešli pořadatelé ještě na taneční HIFI-blackvinil-gramo-repro hudbu. To pro ty zatvrzele svěží tancechtivce a podle upraveného Baťova – náš host náš pán.

Plesový výbor s *PLEsmistrem* v čele to neměl lehké. Šlo i „o hubu“. Podlaha v sále pro mladé se při tanci nebezpečně houpala do té míry, že jsme ji pro jistotu podepírali trámy v bývalé zámecké kuchyni o patro níže. Moc to nepomáhalo, napříště jsme raději hosty plesu jednorázově pojišťovali proti úrazu. Až po mnoha letech, při rekonstrukci zámku, jsme zjistili, že jsme v kuchyni podepírali zcela zbytečně falešný strop, účelově snižující světlou výšku místnosti a že nosné trámy skutečného stropu byly nahnílé a pevnostně na hraně. Ustáli jsme to bez úrazů. A ten nebezpečný strop nám byl později dobrou výmluvou, když jsme s plesy skončili a nechtěli přiznat, že i ti kdysi energií kypící výzkumáci poněkud zestárlí.

Všechno co Výzkumná stanice vykonala pro čsl. lesní hospodářství i ku prospěchu obce a spoluobčanů, bylo společným dílem dobrého, soudržného, iniciativního a pracovitého kolektivu jejích zaměstnanců. Kdybych měl vyjmenovat ty, kteří se o to zasloužili nejvíce, byla by to dlouhá řádka jmen a určitě bych někoho opomněl, někomu ublížil. Jedno jméno však připomenout musím. Jméno Ing. Václava Štauda, CSc., našeho spoluobčana a prvního vedoucího VS, který stál u jejího založení a od počátku formoval její odborné zaměření, tematickou orientaci, pracovní metody i organizační strukturu. Jemu patří největší dík i upřímná vzpomínka jeho spolupracovníků.

Ing. Štaudovi byla v roce 2014, 100 let od jeho narození, u vstupu do někdejšího objektu Výzkumné stanice (dnes ředitelství Školního lesního podniku) odhalena pamětní deska. Byl tím uveden - a s ním i jeho Výzkumná stanice - do Lesnického Slavína.

Ing. Alois Švenda, CSc.,
vedoucí VS v letech 1975-90.

Kulturní a společenské dění na zámku Křtiny v prvním pololetí 2016

Křtinský zámek nespí ani v roce 2016. Hned ze startu roku byla k vidění výstava obrazů Jitky Korčákové, prezentovaná již v prosinci 2015. Malované obrazy byly také k prodeji, čehož využilo několik zájemců. Tématikou obrazů byla příroda a květiny.

V lednu a únoru se konaly dvě tradiční akce těchto zimních měsíců – plesy. Spolkový ples i podnikový ples jsou již tradičně hojně navštěvované akce a vstupenky na podnikový ples byly vyprodány během prvních několika dní prodeje. Únorové zámecké trhy nebyly příliš úspěšné z důvodu nízké návštěvnosti jak ze strany prodejců, tak ze strany zákazníků. Do budoucna se budou trhy konat již pouze jednou ročně, a to v podzimním období.

Dalším významným setem výstav byly výstavy fotografií Funkce lesů v systému ekosystémových služeb a Ekosystémové služby řek ve městech. Tyto fotografie dokládají využití lesů a řek v příměstském prostředí zejména v České republice, ale projekt Zvyšování povědomí a propagace významu funkcí lesů v krajině a přírodě blízkých koryt vodních toků v městském prostředí jako součást ekosystémových služeb povodí, který je spolufinancován grantem z Islandu, Lichtenštejnska a Norska a v jehož rámci fotografie vznikly, řeší obdobnou problematiku i v zahraničí, zejména v Norsku.

Květen patřil již tradičně Základní a mateřské škole Křtiny, kdy děti z mateřské školy někdy i společně s rodiči připravovaly svá díla a v první polovině května je předvedli na výstavě na zámku. Na výstavě se vybíralo dobrovolné vstupné, které potom celé putovalo do mateřské školy Křtiny.

Druhou výstavou v květnu a zasahující i do června byly malby čtyř autorů – Marie Hladné, Věry Jonášové, Richarda Tribuly a Martina Foretníka. Celkem 19 obrazů zdobilo zámeckou galerii po dobu cca. 3 týdnů. Techniky použité při vzniku byly různé – Paní Hladná využívala především olejomalbu a jeden obraz byl malován pastelem. Věra Jonášová měla všechna svá díla malována na hedvábí. Martin Foretník předvedl kombinovanou techniku a akryl na lepence a Richard Tribula ukázal svá díla malovaná olejem a kombinovanou technikou.

Hlavní červnovou výstavou je pak výstava fotografií Filipa Topola a Psích vojáků, kterou připravil autor Karel Šustr. Jedná se o černobílé fotografie, které je možné i zakoupit a výstava je doplněna i o některé autorské kresby Filipa Topola. Výstava byla zahájena vernisáží v pátek, 10. června. Vernisáže se zúčastnil i Petr Kadlec, první manažer Psích vojáků. Prečetl několik dopisů Filipa Topola.

V pátek 10. června se konal na zámku Křtiny také charitativní koncert undergroundové kapely The Plastic People of the Universe, který trval zhruba dvě hodiny. Před vystoupením umělců přítomné účastníky přivítal ředitel ŠLP ML, Ing. Vladimír Dolejský, Ph.D. a koncert zahájila ředitelka

SOS dětské vesničky Brno – Medlánky, Mgr. Marcela Troubilová. Právě k SOS dětské vesničce Brno – Medlánky poputuje dar od Školního lesního podniku Masarykův les Křtiny Mendelovy univerzity v Brně – a to výtěžek z koncertu.

Za středisko zámek Křtiny Mgr. Šárka Veselá

Regenschori

Co bychom to měli za kostel, kdyby se z jeho kůru neozývala muzika, hlas houslí a zpěváků. Tohle bylo jasné už starým praemonstrátům a proto si odjakživa drželi ve Křtinách regenschoriho, čili ředitele kůru. Za starých časů mu říkali kantor, z latinského cantare, čili zpívati, nebo rektor. Vůbec nejstarší křtinský rektor, jehož jméno se nám dochovalo, byl Kryštof Wácslaw Czerekwitský. Jeho úkolem v první polovině sedmnáctého století byla nejen organizace a řízení chrámové hudby v obou tehdejších kostelích, ale také služba na faře, včetně pořizování matričních zápisů. A nejspíš nechyběl ani když ve Křtinách při veselce potřebovali muziku.

Od dob rektora Czerekwitského se v roli regenschoriho vystřídalý celé generace muzikantů. Z jejich pracovní náplně se postupně vytratila farní administrativa, výuka mládeže a další činnosti. Starost o chrámový sbor ale zůstala.

V dlouhé řadě rektorových následovníků jméno Jana Opletala určitě nezanikne. Muziku měl v krvi. Na počátku sedmdesátých let jsme vedle sebe zpívali ve Smíšeném pěveckém sboru Českého svazu žen - předchůdci pozdější Kantily, kde pak dlouhá léta působil jako zpěvák. A přesto, že byl jen houslista-amatér, troufl si i na řízení chrámového sboru, který vedl celá tři desetiletí. Neúnavně rozepisoval notové party a rok co rok v předvánočním čase předstupoval v sakristii s houslemi v ruce před zpěváky

chrámového sboru, aby oprášil některou z oblíbených zpívaných půlnočních mší. Z piety udržoval v repertoáru třeba znělku "Vstávejme bratrové" z pera někdejšího křtinského faráře Bernarda Pátka.

Neměl to s námi lehké. My zpěváci jsme byli zapomnětliví a tak když chtěl třeba sopránům svým sytým basem připomenout jejich vysokou melodii, div, že se při tom neuškrtil. Všechno, co potřeboval zahrát, zvládl na housle. Neznám druhého sbormistra, který by se při nácviku obešel bez klavíru. Jeho způsob řízení chrámového sboru patří i proto k pozoruhodným klenotům mých hudebních vzpomínek. A na kůru pak - jako správný regenschori - chápal se mezi jednotlivými sborovými party znovu houslí, aby doplnil choreografii o pár taktů tklivé melodie. Co mu chybělo na profesionálním hudebním vzdělání, bohatě nahradil amatérským nadšením a muzikálností. Funkci regenschoriho zastával mnohem déle, než jeho dávný předchůdce, rektor Czerekwitský.

Když jsme s jeho syny - jako dospívající výrostci - zatoužili vytáhnout se o Velikonocích před kamarádkami živou muzikou, chyběly nám housle. On - o generaci starší - bez váhání přijal i tuto společenskou roli regenschoriho a s gustem s námi obešel celou dědinu. Zatímco my jsme se vytahovali před kamarádkami, on poklábosil s jejich maminkami. Říkali jsme mu tenkrát "pan Íček", ale skoro každý ho oslovoval "Honzo". I přes rány, které mu osud uštědřil, dovedl si užívat života a na dědině ho bylo pořád plno.

Nikdy jsem nevěřil, že by dokázal zhmotnit svůj celoživotní sen (a nejen svůj), ale on to dokázal: spoluzaložil vlastní cimbálovou muziku, která si rázem vydobyla zaslouženou oblibu v širokém okolí. Jestli se nemýlím, naposledy se před ni postavil s houslemi v rukou na předloňských hodech, symbolicky ve své rodné Habrůvce. Pak už musel housle odložit, ale dál jsem se s ním potkával třeba v cukrárně, kam si zašel za poledne na káfičko. Když se s ním jeho cimbálka před pár týdny v kostelních ambitech loučila - jak jinak, než muzikou - roztrásl se brady i těm nejotrlejším z nás.

Tak si ho budu pamatovat - s houslemi v rukou. Pozvednu-li oči, jsem přesvědčen, že ho vidím, jak tam "Sedí sokol na javori".

Petr Švenda

Došlo po uzávěrce

Vážení spoluobčané,

byl jsem osloven koalicí Starostové pro jižní Moravu, abych kandidoval na jejich kandidátce do krajských voleb, které se budou konat letos na podzim. Tuto nabídku jsem přijal.

Chci vás ubezpečit, že se ani v případě volebního úspěchu nechystám ukončit svou funkci křtinského starosty, ale z pozice krajského zastupitele chci hájit zájmy menších obcí, mezi které také patříme. Tímto prohlášením bych rád předešel případným spekulacím, pochybnostem a zaručeným zprávám, které se mohou v souvislosti s mou kandidaturou objevit.

Váš starosta

Dětský cyklozávod

Milí sportovní přátelé, po lyžovačkách v Jeseníkách, letu křtinského Sokola nad Macochou, dvojdenním putování rodičů a jejich dětí do Rakoveckého údolí k Pytlákovi a po otevření nově rekonstruovaného hřiště U potoka, tolik potřebného pro fotbalovou přípravku mladších a starších dětí, připravuje pro vás křtinský Sokol na nedělní odpoledne dne **11. září** již 2. ročník dětského cyklozávodu a to tentokrát se startem od hospůdky Eden.

Zveme všechny děti (v doprovodu rodičů). Ti nejmenší budou závodit na odrážedlech, ti starší, od 6 do 15 roků na bicyklech v pěti věkových kategoriích, na pěti délkově odlišných cyklotrasách.

Toto pozvání na cyklozávod v křtinském Zpravodaji je i výzvou pro pilný prázdninový trénink jízdy na bicyklech, jak pro děti, tak pro jejich rodiče.

Přátelé cyklistiky, těšíme se na Vás dne 11. září.

TJ Sokol Křtiny

Lux inferni

Muselo to být obrovské nadšení, které zachvátilo naše předky, když ve Křtinách v roce 1923 rozsvítili první elektrickou žárovku. Po staletí zažihali navečer ve stavení svíčku, či petrolejku, i kostel nám kvůli tomu shořel a teď najednou stačilo otočit vypínačem a rázem se naplnilo biblické "budiž světlo". Elektřina, zvaná kdysi roztomile "mlno", začala nám sloužit. Ve Křtinách již za sedm let oslavíme rovné století jejích služeb.

Na první pohled bychom mohli jásat dodnes. Jenže, jak už to s lidskými vynálezy bývá, i elektřina začala žít vlastním životem a za své služby si žádá stále vyšší daň. Celkem nenápadně se zabydlela v našich domácnostech a jejich okolí a dokonce i v nás samých. Stali jsme se na ní zcela závislí. Ani Sibylla by nedokázala vyvěstít, co s námi elektřina za tu dobu udělá. Bere si stále větší desátek z našeho života. Pozoruhodnou schopnost elektřiny obtěžovat hlukem libovolné síly, jsem už pranýřoval. Nejde jen o pověstné technopárty, autorádia a motocykly, ale i o nikdy nekončící tón Gis, který produkují i ty nejdrobnější domácí spotřebiče. Co dnes nepípá, či nebzučí, to nefunguje.

Zpátky ke světlu. V závěru starého režimu jsme byli atakováni veršovánkou: *Mámo, táto přesvědč mě, že nesvítíme zbytečně*. Ještě před pár lety jsem se setkal s dědinou, kde v jedenáct večer vypnuli veřejné osvětlení. Šetřili peníze, životní prostředí a báječně se jim v té tmě spalo.

Dnes se nikdo neptá, zda nesvítíme zbytečně. Máme přece svobodu svítit co hrdlo ráčí a tak svítíme. Proč? Protože můžeme. Co nesvítí, či neblíká, to nefunguje.

Udělejte si někdy noční vycházku na Bukovský kopec, abyste měli pěkný rozhled: odněkud z Habrovska téměř neustále praží na Křtiny halogenový světlomet jako od kamionu, dole za habrovskou křižovatkou svítí další. Horizont za Babicemi k tomu celou noc září odpadním světlem z Brna a pro koho uprostřed noci osvětluje kostel? Pán bůh ho vidí i po tmě a normální lidé přece spí. Ještě, že u nás zatím nikoho nenapadlo svítit v noci rajčatům, jako to dělají v Polsku.

Pamatujete si ještě, jakou barvu má opravdová tma? Kdo by si ale nezasvítíl, když je to tak snadné. Stačí přece jen otočit vypínačem.

Petr Švenda

Zpravodaj vyšel nákladem 320 ks. Občanům Křtin je zdarma distribuován do poštovních schránek. Svoje příspěvky a náměty zasílejte na e-mailovou adresu zpravodaj@krtiny.cz, případně doneste na ÚM Křtiny ve fyzické podobě. Uzávěrka příštího čísla je **28. října 2016**. Za věcnou správnost příspěvku odpovídá autor. Redakční rada si vyhrazuje právo příspěvky dle potřeby krátit, případně stylisticky upravit nebo nezveřejnit. Vydává Komise pro informatiku Zastupitelstva městysu Křtiny.

Šéfredaktor: Petr Švenda. Tisk: Tiskárna Brázda. Registrováno **MK ČRE E 20584**.